

Memo

Datum: 25-11-2025
Van: Staatsbosbeheer (Team Staatsbosbeheer Drents Friese Wold)
Aan: Gemeenteraad Westerveld
Onderwerp: Kwaliteitsverbetering fietspaden en natuur Drents Friese Wold

Geachte leden van de raad,

Deze memo is een iets aangepaste versie van het voorstel dat in 2024 is goedgekeurd door de stuurgroep Nationaal park Drents Friese Wold waarin onder andere uw gemeente, Ooststellingwerf, de provincie en het recreatieschap zitting hebben. Graag nemen we u mee in het uitvoeringsplan om de fietspadenstructuur in het Drents Friese Wold een boost te geven zodat bezoekers en inwoners weer optimaal van de natuur in uw gemeente kunnen genieten.

Inleiding

Het Drents Friese Wold is aangewezen als “natuurbos”. Dit betekent dat er nog maar zeer weinig houtproductie is en het bos wilder, natuurlijker en spannender mag worden. Omdat het een natuurbos is geworden verdwijnen er een aantal oude brede houtoogstpaden; die zijn niet meer nodig voor de houtoogstmachines. Omdat die paden verdwijnen komen er grotere rustige gebieden voor terug waar de natuur zich kan ontwikkelen en dieren rust vinden. Die grotere rustige gebieden noemen we stille kernen.

Bij het maken van die stille kernen gaan we over tot zoneren. De zonering houdt in dat we de routes en paden uit de beoogde stille kernen verplaatsen; iets meer naar de buitenkant, hoger en droger en van hogere kwaliteit. Deze zonering is al vele jaren geleden ingezet; voor de wandelroutes en mtb routes is deze slag al gemaakt. Voorbeeld hiervan zijn de nieuwe vlonderpaden. Met de komst van het gewenste ruiternetwerk zal ook voor deze tak van sport deze stap gemaakt worden. Beter voor de natuur, beter voor de recreatie.

Tegelijk met de zonering willen we de kwaliteit van de recreatie verbeteren; dus ook **meer brede en veilige betonfietspaden** zoals bijvoorbeeld die over de Oude Willem. Dit najaar (2025) hebben we in het kader van dit plan ook het fietspad tussen fietsknooppunt 52 en knooppunt 53 vernieuwd; het oude pad is verwijderd, en enkele honderden meters verderop is een 2 meter breed betonpad aangelegd. Deze is in oktober geopend door wethouder Schoenmaker en gedeputeerde Meeuwissen.

Meer beleving. We proberen in de basis dus de beleving voor de bezoekers te verbeteren. Niet alleen door betere voorzieningen, maar ook door de paden anders vorm te geven. Zo zal een nieuw fietspad niet alleen van beton zijn, maar zal deze kronkelend door het gebied gaan, waarbij mensen om elke hoek weer verrast kunnen worden.

We zijn met **beide gemeenten** in gesprek over de slechte kwaliteit van de fietspaden want we hebben helaas nog steeds fietspaden met scheuren erin, fietspaden die lange tijd per jaar onder water staan en paden die nog maar 50 cm breed zijn. Beide gemeenten willen graag dat de kwaliteit omhoog gaat en worden daarin gesteund door het Recreatieschap, ANWB, Fietsunie en de provincie. In principe willen ook wij graag de oude slechte paden in het fietsnetwerk vervangen door brede kronkelende betonpaden. Net als in de Oude

Willem.

Zoals genoemd willen we ze dan wel meteen op de juiste plek neerleggen zodat naast de beleving ook de natuur er op vooruit gaat. Nu de provincie Drenthe subsidie geeft, is het momentum daar om door te pakken.

Het uitvoeringsplan

Op de volgende pagina staat een kaart met alle fietspaden erop. De rode lijntjes zijn onze bestaande fietspaden, de groene zijn toekomstige betonpaden en blauw is halfverharding. Bruin zijn gemeentelijke paden.

1: De rode 6 en rode 20 verdwijnen. Deze zijn in slechte staat en met name in 6 staan vaak grote plassen. Als de waterberging in de Oude Willem aan staat zal dit water zelfs nog hoger staan. Dit traject zal verplaatst worden naar een oude Oogstweg (de klinkerweg; groene 6). Dit wordt dan ook beton. In Friesland is geen subsidie voor fietspaden en kosten zijn te hoog om nu het Friese deel ook te doen; vandaar nu eerst Drentse deel. *Deze willen we graag samen met de gemeente uitvoeren in 2026.*

1: De driesprong (nr 26) in het Aekingerzand verdwijnt om met name de Tapuitenpopulatie in het Aekingerzand meer rust te geven. Hiervoor maken we een geheel nieuw fietspad (6 A). Deze zal in 2 meter beton worden uitgevoerd en zal ook voorzien worden van een fietsvlonder om de natte en voor reptielen en amfibieën kwetsbare zone te overbruggen. Dit traject wordt onderdeel van het fietsnetwerk. *Deze zal hopelijk in 2027 samen met de gemeente worden uitgevoerd, het nieuwe pad zal in Westerveld komen te liggen.*

3: De studentenweg (nr 15) is een smalle halfverharding in slechte staat. Deze willen we iets zuidelijker op iets hogere grond in beton leggen en de oude saneren. *Deze heeft geen prioriteit op korte termijn.*

4: Aekingerzand (nr 26A) : Deze ligt hier in principe goed en vormt de verbinding tussen de Oude Willem en het bezoekerscentrum. Beton is hier gewenst en mogelijk. Dit traject is en blijft onderdeel van het fietsnetwerk. Friesland kent geen fietspadensubsidie, we zullen dus samen met Friese partners op zoek moeten naar financiering. *Deze wordt deze winter 2025/2026 voorlopig wel eerst opgeknapt, dan kan het fietspad weer enkele jaren mee.*

5: Groene 6 in Ooststellingwerf en rode 24. De nummering is hier iets verwarrender. Deze halfverharding willen we graag upgraden naar 2 meter breed beton; het betreft het pad langs de boscamping naar het betonpad, maar ook van daar rechtsaf naar de Klinkerweg (stukje 22). De rode 24 is zeer slecht en zal worden verwijderd. *Dit is een project in samenwerking met gemeente Ooststellingwerf dat we graag in 2026 uit willen voeren.*

6: 25. De halfverharding op 25 is in 2024 reeds aangepakt. Voorlopig is dit fietspad goed; het is onderdeel van het fietsnetwerk dus optie is om dit tzt ook in beton uit te voeren. *Dit heeft geen prioriteit op korte termijn.*

7: 16 en 18. 16 is zeer slecht en er staan soms wel 200 meter lange en 20 cm diepe plassen op. Dit pad gaan we verplaatsen naar 18 waar we de hogere koppen opzoeken. Dit pad wordt uitgevoerd in 2 meter breed beton en zal ook onderdeel van het fietsnetwerk worden. *Dit is uitgevoerd.*

8: (nr 12) Dit is al een 2 meter breed betonpad. Het loopt helaas door de stille kern en vanuit natuuroogpunt ligt deze dus niet op de juiste plek. Wij begrijpen ook dat een dergelijk pad er nu uithalen onwenselijk is. De provincie kwam met de optie dit fietspad nu gewoon te laten liggen, maar het fietsnetwerk over de nieuwe studentenweg (15) te leiden als deze klaar is ipv over 12. Zo zal er toch meer rust zijn op 12. Voor nu gaan we graag mee in die redenering. En ook het recreatieschap gaat hierin mee. *Dit is geen prioriteit op korte termijn.*

9: (nr 19) is een halfverharding; het fietsnetwerk loopt er ook niet overheen; het netwerk loopt nl langs de bosweg. In de toekomst is het een optie dit pad te upgraden naar beton en er dan het fietsnetwerk over te leiden (ook wens Recreatieschap indien het beton is). Dit heeft nu niet onze prioriteit, maar we zijn bereid mee te denken als andere partijen dit belangrijk vinden. *Dit is geen prioriteit op korte termijn.*

10: nr 32 kan er wat ons en het Recreatieschap betreft wel uit. Het pad is erg slecht en voegt weinig toe. Het is echter van de gemeente Westerveld en staat op de wegenlegger. *Deze keuze laten we graag aan de gemeente.*

11: Punt 28 betreft nog een gewenste fietsvlonder. Hier ligt een fietspad welke over 300 meter in de nter te nat is. Dit is ook nog een wens die we hebben. *Dit heeft wel prioriteit, maar op dit moment heeft SBB geen budget.*

Tot slot

Met deze maatregelen helpen we de natuur en gaan we de kwaliteit van de beleving, het fietscomfort en de veiligheid in het Drents Friese Woud sterk verbeteren. Ook Onderhoudskosten dalen, want beton is goedkoper te onderhouden dan half verhardingen. En natuurlijk is het fijner fietsen over droge brede paden, dan door 20 centimeter diepe plassen (foto hiernaast is van het pad dat in het najaar vervangen is).

De laatste jaren zijn er veel routes bijgekomen; denk aan de lokale wandelommetjes in dorpen zoals Diever, het Kolonienpad en het wandelnetwerk. We proberen hier dus flexibel in te zijn en vooral de hoofddoelen: topnatuur en een topbeleving voor ogen te houden. Het ruiternetwerk zien we dan ook als mooie aanvulling.

Zoals gezegd krijgen wij als terreinbeheerders geen geld voor Het aanleggen van de recreatieve infrastructuur, slechts voor het onderhoud. Wel zijn er subsidies beschikbaar, met name via de provincie en hebben we de ervaring dat we samen met hulp van alle partners veel kunnen bereiken; kijk maar naar wat er al ligt en wat we net hebben aangelegd.

Wat eigendom en beheer van de toekomstige fietspaden betreft moeten er natuurlijk wel afspraken gemaakt moeten worden. We hoeven als Staatsbosbeheer niet per definitie eigenaar te zijn van de nieuw paden, maar maken wel graag goede afspraken over beheer en onderhoud. Belangrijk voor ons is wel dat we zeggenschap blijven houden in ons gebied, maar voor ons is er veel bespreekbaar.

Afstemming

Voorafgaand aan het opstellen van de memo aan het Nationaal park hebben we contact gehad met collega's van: Gemeente Westerveld (Recreatie en Toerisme; Natuur, Landschap en duurzame landbouw; Verkeer en Vervoer; Wegen en Civiele kunstwerken); Gemeente Ooststellingwerf (Recreatie; Verkeer & Vervoer); Het Recreatieschap (directeur; routebureau); Provincie Drenthe (Fietsen; Nationaal park); Fietsunie en ANWB

Relatie met andere processen:

De gemeente Westerveld is de afgelopen periode druk bezig geweest met hun fietsplan. We zien dat voorliggend plan en de wensen van de gemeente goed op elkaar aansluiten en hebben ook ons plan getoetst aan de gemeente Westerveld. De drie belangrijkste pijnpunten uit het plan van de gemeente Westerveld (verbeteren comfort, herstellen van schade en verbreden van fietspaden) worden allen aangepakt. De gemeente Westerveld was ambtelijk akkoord met het inbrengen van dit plan in de stuurgroep, maar stelt wel dat het belangrijk is dat er goede afspraken worden gemaakt over beheer en onderhoud.

De gemeente Ooststellingwerf is enthousiast over dit plan. Vooral een kwaliteitsslag is zeer wenselijk en is belangrijker dan kwantiteit.

Het Recreatieschap kan zich vinden in het fietspadenplan van Staatsbosbeheer DFW.

Er zal t.z.t. procentueel gezien dan misschien iets minder fietspad worden gerealiseerd binnen het DFW, maar de fietsenpaden die er worden gerealiseerd voldoen wel op en top aan de fietspadmaatstaven (veilig en comfortabel fietsen) en ook de (fiets)beleving zal vele malen hoger zijn. Dit past goed binnen het project "Veilig en comfortabel Drenthe beleven op de fiets".

Natuurmonumenten kan zich ook geheel vinden in dit plan. Ze hebben geen eigen paden die nu in het plan moeten worden opgenomen